

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Cur Mors super equum pallidum apparuerit, & cur eam infernus sequatur.
Sectio VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Et data est illi potestas super quatuor partes terræ, interficere gladio, fame, & morte, & bestijs terræ. Per equum pallidum Romanum item imperium exprimitur, cum fuit Imperium sub Domitiano, qui Tito fratri successit, & secundam aduersus Ecclesiam persecutionem commouit. Rectè autem equo pallido comparatur, quoniam Domitianus incredibilem metum & Romanis, & præcipuè fidelibus iniiecit, siquidem bonam Senatorum partem, aliorumque principum virorum in exilium mandauit, varia eis affligens crimina, vt sic eorum bona diriperet, inter quos & Ioannem nostrum ad iululam Pathmos relegauit: quia igitur omnes sibi timebant, ne similia ipsis damna contingerent, ex timore autem pallida exterius membra efficiantur: rectè Romanum sub Domitiano Imperium in pallido equo ostenditur: id quod potissimùm ad Ecclesiam referendum est, quæ sub eo grauissimam passã est persecutionem, quam superiori commentario descripsimus.

Meritò etiam Domitianus Mors appellatur propter summam crudelitatem, quia non solum in suos, sed in Christianos etiam desæuit: vnde est interfectus à suis tantum monstrum non ferentibus. Porro quia dignas apud inferos suorum scelerum pœnas recepit, subiungitur, *Et infernus sequebatur eum*, aut certè per infernum hoc loco diabolus intelligitur, à quo incitatus Domitianus tantam crudelitatem, & impietatem exercuit: sumi enim interdum infernum pro demone docet D. Gregorius libro 17. Moralium cap. 12. & nos fusiùs diximus capite 1. Cruciatum verò, seu mortis genera, quibus Ecclesiam oppugnauit, illa quatuor numerantur, fames, gladius, bestia & mors: vbi per mortem diuersa alia mortis genera intelligenda sunt, cuiusmodi sunt suffocatio, combustio, suspensio, submersio, & alia huiusmodi. Denique aduerte in apertione horum quatuor sigillorum quatuor animalia singula in singulis dixisse: *Veni, & vide*: quia nimirum in quatuor Euangelijs ea, quæ hæcenus commemorauimus, insinuantur: nam in Euangelio Marci cap. ult. agit de promulgatione Euangelij: *Euntes in mundum vniuersum predicate Euangelium omni creature*: quod fieri cœpit sub Caio Caligula: quare primum animal in apertione primi sigilli est Marcus designatus per leonem, qui primo loco fuerat nominatus. In Mattheo expressè commemoratur Ecclesiæ persecutio, cum dicitur cap. 24. *Tunc tradent vos in tribulationem, & occident vos*: prima autem persecutio sub Nerone cœpit, quo fit, vt secundum animal, quod dixit, *Veni, & vide*, sit Mattheus. In apertione tertij sigilli tertium animal Lucam significat, qui cap. 19. agit de Hierosolymorum per Titum euerfione. Denique in apertione quarti quartum animal, id est, Ioannes loquitur, qui cap. 16. tribulationem maximam prænunciat, quam passuri erant fideles, & quam post Nerone secundus Domitianus excitauit.

Cur Mors super equum pallidum apparuerit, & cur eam infernus sequatur.

SECTIO VII.

Quamquam iuxta eam, quam proposuimus ex nonnullorum Doctorum sententia, huius quarti sigilli expositionem Mors Domitianum Imperatorem adumbrauerit, ob ea, quæ superioris sectione diximus: quia tamè non desunt, qui mortem hoc loco propriè accipiendam esse contendunt, eaque expositio multum doctrinæ continet ad morum libertatem coercendam, libuit eam nonnullis obseruationibus illustrare. Primò igitur obseruandum est rectè mortem super equum apparuisse propter celsus sui velocitatem, qua mortales non solum

consequitur, sed etiam sapissimè præcurrit: quod tunc accidit, cum eorum spes præscindit, vanæque consiliorum, ac rerum futurarum designationes de repente quasi ante uolans præter expectationem demolitur. Quæ de re Ezechias Rex apud *Esai. 38. 12.* Elaiam capite 38. conuenitur, cum ait, *Præcisâ est uelut à texente uita mea: dum adhuc ordiret, succidit me:* quasi dicat, in ipsis primis filiis disponendis telam meam, & spes omnes præcidit: & *Iob. 7. 6.* *Dies mei uelocius transferunt, quàm à texente tela succiditur:* quem locum eleganter expendit D. Gregorius. *Congrua,* inquit, *similitudine tempus tela comparatur: quia sicut tela filii, sic uita mortali diebus singulis proficit: sed quoad augmentum proficit, eo ad incisionem tendit, cum enim tempora percepta prætereunt, uentura breuiantur: tela enim duobus lignis innectitur, ut texatur, sed quo inferius tecta inuoluitur, eo superius tæxenda deplicatur, & unde se ad augmentum multiplicat, inde fit minus, quod restat. Sic nimirum uita nostra tempora, & transacta quasi inferius inuoluitur, & uentura à superiori deplicamus, quia quò plus sunt præterita, minus esse incipiunt futura. Hactenus Gregorius. Huius tela tegmen est humana mortalitas iuxta illud Genesis 3. *Puluis es, & in puluerem reuerteri:* subtergmen autem est humanarum rerum uicissitudo, & uanitas.*

Eadem mortis mortales de repente consequentis pernicitas nomine cursoris exprimitur *Iob. 9.* *Dies mei uelociores fuerunt cursore:* & *Sap. 5.* Multis alijs similitudinibus, quæ celeritatem significant: sic enim eo loco damnati de hoc ipso conquerentes lamentantur: *Transferunt omnia illa tanquam umbra, & tanquam nunciu præcurrens, & tanquam nauis, quæ pertransit fluctuantem aquam, cuius cum præterierit, non est uestigium inuenire, neque semitam carinæ illius in fluctibus, aut auis, quæ transuolat in aere, cuius nullum inuenitur argumentum itineris illius, sed tantum sonitus alarum uerberant leuem uentum, aut tanquam sagitta emissa in locum destinatum: ubi obiter aduerto sonitum alarum innuere leuem quâdam hominis demortui recordationem, quæ subito deponitur. Sed illa est etiam præclara similitudo, quam habes *Iob. 9.* *Dies mei pertranserunt quasi naues poma portantes:* naues enim, quæ portant poma, uelocissimæ sunt, quibus nimirum opus est portum citò tenere, antequam poma putrescant: alij ex Hebræo transferunt, *Sicut naues piratæ,* quæ etiam expeditissimæ esse solent, imò Christus Dominus *Lucæ 12.* mortem etiam furi comparauit illis uerbis: *Si sciret paterfamilias, quæ hora fur ueniret, uigilaret utique, & non sineret perfodi domum suam:* quæ similitudine illud etiam significatur mortem esse quasi piratam subito in mari apparentem, & de repente inuolantem in eum, qui secundis uetis nauigabat, in florèque adhuc ætatis existès prospero tum fortunæ flatu, tum ualitudinis utebatur. Quam rem eleganter descripsit Tertullianus libro de anima, tit. Nihil animæ remanere in corpore post mortem. *Vñ,* inquit, *est & illa nauis, cum longè à Capharæi saxis nullis depugnata turbinibus, nullis quassata decumanis, aduante flatu, labente cursu, latante comitatu, intestino repente percussu cum tota securitate dissidunt: non secus naufragia sunt uita, & tranquilla mortis euentus.**

Secundò est obseruandum ex ijs, quæ sectione præcedenti diximus, e quum **III.** mortis & pallidum, & uiridem esse: utrumque enim significat uox Græca *χλωρός*, quæ hoc loco uitur Ioannes: unde & Tertullianus libro de pudicitia, capite 20. citans hunc locum Ioannis pro equo pallido equum uiridem transtulit. Sed det igitur mors super equum pallidum, & uiridem: primum, quia mors improbis quidem tristis est, & luctuosa, probis autem fausta, & læta, & uiriditatem oculis gratissimam præ se ferens, id est, spem cælestium gaudiorum: unde cum *Psal. 33.* appelletur mors peccatorum pessima, quia, ut interpretatur D. Bernardus sermone 41. ex paruis peccatorum mors mala est in amissione mundi, quia

quia non possunt sine dolore separari ab eo, quem diligunt, peior in dissolutione carnis: pessima in tormentis inferni: de iustorum tamen morte dicitur Sapientia 3. *Non tange illos tormentum mortis: quod quidem tormentum multiplex est, videlicet angor, & acerbitas moriendi, periculosus conflictus cum Dæmone, denique ipsa æterna damnatio: in eundemque sensum D. Hieronymus epist. 34. interpretatur illud Psalmi 126. Non confundetur, cum loquetur inimicus suis in porta: quem locum ad securitatem refert, cum qua iusti moriuntur. Deinde equitat mors super equum viridem, quia ipsa est, quæ mortalium spes, quæ viridi colore designatur, regit, & gubernat, eas videlicet vel prorogans, vel præciciens: itaque equi viridis habenas vel inhibet, vel etiam laxat pro Dei humanas res administrantis imperio. Porro adverte Romanum imperium, quod in equo albo, & rufo pulcherrimum apparuit, ubi mortem equitem habuit, continuo pallidum redditum fuisse, quia mors, quæ antea speciosa videbatur, decolorat, & quæ vana omnia, ac deformia sunt, ostendit: sic enim Romanum imperium ex albo, & rufo pallidum fecit. Postremo: Non sine mysterio infernus mortem sequebatur, ut nimirum reciperet, quos illa deiecit: etenim maior hominum obedientium pars semper in inferorum suppliciis addicitur, unde Elaias capite 5. Propterea, inquit, dilatauit infernus animam suam, & aperuit os suum absque ullo termino, descendentes fortes eius, & populus eius, & sublimes, & versosque eius ad eum: In quem locum D. Hieronymus, Infernus, inquit, animam habere dicitur, non quod animal sit, sed quod verbum humanae consuetudinis rerum insensibilium exprimamus affectum, quod insatiabilis sit, & nunquam mortuorum multitudine expleatur.*

Sap. 3. 1.

D. Hieron. Psal. 126. 5.

Esai. 5. 10.
Hominum
maior pars
damnatur.
D. Hieron.

Quinti sigilli de animabus interfectorum propter verbum Dei
subtus altare clamantibus explicatio.

SECTIO VIII.

APERTO quarto sigillo apparuerunt subtus altare animæ interfectorum propter verbum Dei vindictam sui sanguinis postulantes, quibus data dicuntur stolæ singulæ, dictumque, ut requiescerent adhuc tempus modicum, donec compleatur conferui eorum, & fratres eorum, qui interficiendi sunt, sicut & illi. Cum in superiori sigillo sermo fuerit de secunda Ecclesiæ persecutione sub Domitiano Imperatore, hac quinti sigilli explicatione consequenter comprehenditur tempus à Traiano, qui Domitiano post Neruam successit vsque ad Diocletianum: quod tempus multas Ecclesiæ persecutiones cõplectitur, videlicet tertiam sub Traiano, quartam sub Adriano, quintam sub Marco Aurelio Antonino, & Lucio Commodo simul imperantibus, sextam sub Septimio Severo, septimam sub Maximino, octavam sub Decio, nonam sub Valeriano, decimam sub Aureliano: quas omnes consecuta est omnium grauissima sub Diocletiano, & Maximiano, quæ ad sextum sigillum pertinet. Quoniam igitur toto eo tempore innumeri Martyres sanguinem & vitam pro religione profundeabant, & nihilominus Christianorum cades, & martyria perdurabant, ideo inducuntur sub altari clamantes, & vindictam à Deo postulantes: quod quo pacto intelligendum sit, simulque alia, quæ hac visione obscuriora videntur, sigillatim docebimus.

Prima igitur dubitatio est, quodnam sit illud altare, sub quo Martyrum animæ Ioanni apparuerunt? D. Bernardus sermone 4. in festum omnium Sanctorum existimat hoc altare esse humanitatem Christi, dicitque animas Martyrum

II.

Quid altare
sub quo a. 3.
ma.
D. Bernardi.